

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA  
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ



SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL  
ACADEMY**

АО «Южно-Казakhstanская медицинская академия»

Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы

«Мейіргер ісіндегі көшбасшылық» пәні бойынша тәжірибелік сабаққа  
арналған әдістемелік нұсқау

044-57-11( )

27беттің 1 беті

## ТӘЖІРИБЕЛІК САБАҚҚА АРНАЛҒАН ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

**Пәннің атауы:** «Мейіргер ісіндегі көшбасшылық»

**Пән коды:** МІВ 4306

**ББ атауы:** 6В10104-«Мейіргер ісі»

**Оқу сағаттары/кредит көлемі:** 90 (3 кредит)

**Курс және семестр:** 4 курс, 8 семестр

Шымкент, 2024 ж.

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN

MEDISINA  
AKADEMIASY

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ



SOUTH KAZAKHSTAN

MEDICAL  
ACADEMY

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы

«Мейіргер ісіндегі көшбасшылық» пәні бойынша тәжірбиелік сабаққа  
арналған әдістемелік нұсқау

044-57-11( )

27беттің 2 беті

Тәжірбиелік сабақтарға арналған әдістемелік нұсқаулар «Мейіргер ісіндегі көшбасшылық» пәнінің жұмыс бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды.

хаттама № 11 « 18 » 06 2024ж.

Кафедра меңгерушісі, м.ғ.к., доцент  Сейдахметова А.А.

**1- сабақ**

**1. Тақырыбы:** «Көшбасшы», «көшбасшылық» түсінігі.

**2. Мақсаты:** Студенттерді менеджменттің ұйымдастыру жүйесі мен мәселелері және стратегиялық басқару мен жоспарлауды үйрету. Ұйымдастырудың миссиясы және мақсатымен таныстыру.

**3. Оқыту міндеттері:** Басқару функцияларының ұғымы және мәні. Менеджмент негізінде мектепті басқару принциптері мен әдістері.

Ұйымдастырудың миссиясы және мақсаты.

**4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

- Басқару әдістерінің жіктелуі
- Стратегиялық жоспарлардың құрылымы және әзірлеу кезеңдері.
- Ұйымдастырудың миссиясы мен мақсаты.
- Менеджменттік ұйымдастыру жүйесі.

**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:**

Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

Мекеменің жалпы стратегиялық мақсаттарымен дамуына бағытталған жоспары:

- A) ағымдағы
- B) рациональды
- C) перспективті
- D) орталықтандырылған
- E) орталықсыздандыру

Мекеме миссиясының түсінігі:

- A) мекеменің негізгі тапсырмасы
- B) мекеменің негізгі функциясы
- C) қызметтің негізгі бағыттары
- D) күн көрудің нақты себептері
- E) мекеменің негізгі қағидалары

Мекеменің миссиясы – бұл:

- A) кілтті мақсаттар
- B) жалпы мақсат
- C) топ мақсаты
- A) стратегиялық мақсат
- B) ерекше басымдық мақсаттар

Стратегиялық мақсат пен тапсырманы жетуге белгілі бір мерзімде жоспарлау:

- A) стратегиялық
- B) тактикалық
- C) индикативтік
- A) Д) фирма ішілік
- B) E) оперативті

Мекеменің миссиясы және мақсатқа жетуі үшін жан жақты комплексті жоспар:

- A. қысқа мерзімдегі жоспар
- B. орта мерзімдегі жоспар
- C. стратегия



- D. Д) ұзақ мерзімдік жоспар  
E. E) мекеменің даму жоспары

«Басқару дегеніміз болжамдау және жоспарлау, ұйымдастыру, жарлық беру, үйлестіру және бақылау»-деп ... тұжырымдады.

- A. Файоль  
B. Мэйо  
C. Фоллет  
D. Тейлор  
E. Лайкерт

Ұйымдастыру бұл - ... үдерісі.

- A) жұмысшы топтарымен жеке тұлғалар арасында жұмыстарды бөлу, мақсатқа қол жеткізу үшін олардың қызметін координациялау  
B) мақсат қою үдерісі, әрекет ісін таңдау және қол жеткізу  
C) ұжымды компоненті қызметкерлермен қамтамасыз ету  
D) мақсатқа жету үдерісі үшін топтар мен жеке тұлғаларды өздігінен қызықтыру  
E) алмастыру арқылы мақсатқа жету

Кадрлық жұмыс және адамдық ресурстарды басқару ... үдерісі.

- A) ұжымды компоненті қызметкерлермен қамтамасыз ету  
B) жеке тұлғалар мен жұмысшы топтар арасындағы жұмысты бөлу  
C) мақсатқа жету прогресі топтар мен жеке тұлғаларды өздігінен қызықтыру  
D) алмасу арқылы мақсатқа жету  
E) мақсат қою үдерісі әрекет ісін таңдау және қол жеткізу

Менеджменттің ғылыми негізін...кұрайды.

- A) басқару білімнің сомасы  
B) ғылыми мекеменің жұмысы  
C) ғылыми еңбектің жиынтығы  
D) зерттеу жұмысы  
E) шығармашылық жұмыс

Менеджменттің негізгі функциясы ... болып табылады.

- A) жоспарлау  
B) кадрлардың бағасы  
C) есепке алу  
D) ынталандыру  
E) мадақтау

## 2- сабақ

- 1. Тақырыбы:** Басқару стилін анықтайтын негізгі факторлар. Басқару стилінің түрлері.
- 2. Мақсаты:** Студенттерді басқару стилін анықтайтын негізгі факторлармен таныстыру.
- 3. Оқыту міндеттері:** Менеджмент тиімділігінің түсінігі және жүзеге асырылу бағыттары. Басқару процессінің негізгі элементтері. Ғылыми басқару мектебі.

### 4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:

- Қазіргі заманғы менеджмент тиімділігінің түрлері
- Менеджменттің мақсаты, міндеті, оның құрлымы
- Басқару теориясының әдіснамалық негіздері
- «Менеджмент» ұғымы, оның құрамдас бөліктері мен функциясы.

**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:** Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ



**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

Менеджмент – бұл... үдерісі.

- A) адамдық, материалдық және материалдық емес ресурстарды тиімді қолдану арқылы қойылған мақсаттарға қол жеткізу
- B) денсаулық сақтауды басқару
- C) таңдамалы құбылыстар
- D) алмастыру арқылы мақсатқа қол жеткізу
- E) коммерциялық шаралар арқылы мақсатқа қол жеткізу

Менеджерлер – бұл... ұйымдағы жеке тұлғалар.

- A) қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін ұйымдардағы ресурстарды бөлу жөнінде шешім қабылдайтын және билік жүргізе алатын
- B) ақшалық ресурстарды бөлумен айналысатын
- C) тазалық пен тәртіпке жауап беретін
- D) мамандарды таңдайтын
- E) уақытты бөлетін

Менеджмент қызметтеріне... жатады.

- A) жоспарлау, ұйымдастыру, нарық, баға, бақылау
- B) ұйымдастыру, қайта өңдеу, бағалау
- C) нарық, сапа, баға
- D) баға, жоспарлау, бөлу, сапа
- E) бақылау, бөлу, нарық

Қызметкерлерді басқаруға ... жатады.

- A) кадрлық саясатты жүргізу
- B) сату нарығын оқыту
- C) өндірісті дамыту
- D) бизнес-жобасын құру
- E) қазына қорын басқару

Әр деңгейдегі менеджерге қойылатын негізгі талап ...

- A) адамдарды басқаруды білу.
- B) бәсекелес – фирмалардың қызметін талдау.
- C) нарықтағы сұраныстың дамыту.
- D) өндіріс технологиясын жүргізу.
- E) өнім сапалығын анықтау.

Денсаулық сақтауды жоспарлаудың міндетіне... жатады.

- A) санитарлық-гигиеналық дағдыларды тәрбиелеу
  - B) денсаулық сақтаудың қызметінің пропорциональды дамуы, тұрғындарды кадрлармен және төсек орандармен қамтамасыз етудің диспропорциясын жою
  - C) медициналық білімді насихаттау
  - D) денсаулық сақтау экономикасын қамтамасыз ету
  - E) денсаулық сақтаудың ішкі резервтерін қолдану және іздеу
7. Басқарудың бастапқы пункті ... болып саналады.

Жоғары менеджмент бұл...

- A) ұйымның стратегиялық бағытын дамытуды және негізгі миссиясын анықтауға сондай-ақ ұйымдық құрылым дизайнына жауапты ұйымның жоғары басшылары
- B) әртүрлі еңбек ұжымдары мен топтардың қызметін шоғырландыруға жауапты, менеджерлерді біріктіретін басқару деңгейі



- C) ұйымның жұмысшыларын тікелей басқаратын супервайзерлер.
- D) уақытты бөлумен айналысатын ұйымның басқармасы.
- E) өрт қауіпсіздігіне жауапты ұйымның басқармасы.

Орта менеджмент бұл...

- A) әртүрлі еңбек ұжымдары мен топтардың қызметін шоғырландыруға жауапты, менеджерлерді біріктіретін басқару деңгейі.
- B) ұйымның стратегиялық бағытын дамытуды және негізгі миссиясын анықтауға сондай-ақ ұйымдық құрылым дизайнына жауапты ұйымның жоғары басшылары
- C) ұйымның жұмысшыларын тікелей басқаратын супервайзерлер.
- D) уақытты бөлумен айналысатын ұйымның басқармасы.
- E) өрт қауіпсіздігіне жауапты ұйымның басқармасы.

Төменгі менеджмент бұл...

- A) ұйым қызметкерлерін тікелей басқаратын супервайзерлер.
- B) ұйым дамуының стратегиялық бағытын және оның негізгі миссиясын анықтау, ұйымдастыру құрылымының көрнекілігіне жауапты ұйымның жоғарғы басқармасы
- C) топтар мен әртүрлі еңбектік ұжымдар қызметтерінің шоғырлануына жауапты, менеджерлерді біріктіретін басқару деңгейі.
- D) уақытты бөлумен айналысатын ұйымның басқармасы.
- E) өрт қауіпсіздігіне жауапты ұйымның басқармасы.

Денсаулық сақтау менеджменті...

- A) қаржылық, еңбектік және медицинаның материалдық ресурстарын басқару, реттеу және бақылау туралы ғылым.
- B) алмасу арқылы қажеттілікті қанағаттандыруға бағытталған адам қызметінің түрі.
- C) өзіндік уақытты басқару ғылым.
- D) өзіндік ресурстарды басқару ғылым.
- E) адам мүмкіншіліктерін басқару ғылым.

### 3 - сабақ

**1. Тақырыбы:** Ұжымдағы әлеуметтік-психологиялық жағдай. Басқару қызметіндегі шығармашылық.

**2. Мақсаты:** Студенттерді ұжымдағы әлеуметтік-психологиялық жағдаймен таныстыру.

**3. Оқыту міндеттері:** Ұйымды психологиялық басқару теориясын қолданып басқару. Әлеуметтік басқару теориясымен басқара білу

**4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

- Бақылау процессінің этаптары
- Бақылау түрлері, әдістері
- Басқарудың әлеуметтік-психологиялық әдістері.
- Менеджменттің процестік функциясы.

**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:** Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

Медициналық ұйымдарды толығымен басқару – бұл ... менеджмент.

- A) басты
- B) денсаулық сақтаудағы



- C) стратегиялық
- D) функционалдық
- E) инновациялық

ЕСМ қызметінің белгілі саласын басқару – бұл ... менеджмент.

- A) функционалдық
- B) инновациялық
- C) бас
- D) денсаулық сақтаудағы
- E) стратегиялық

Сынаққа салу және диагностикалық бақылау мен емдеудің жаңа әдістерін енгізу қажеттілігі – бұл...менеджмент.

- A) инновациялық
- B) бас
- C) денсаулық сақтаудағы
- D) стратегиялық
- E) функционалдық пен маркетинг, сапаны басқару және инновацияларды қадағалау теориялары

Мекемеде ағымды бақылау ... жолымен іске асады:

- A) өндірістік мәжілістерде жұмыскерлерді тыңдау
- B) жұмыскерлердің жұмысын бақылау
- C) бастықтармен жұмыскерлердің аранысдағы кері байланыс
- D) жиналыс пен мәжілістердегі доклад
- E) жоғары құрылым

Бақылау – бұл:

- A) нақты тапсырмаларды орындауда және мақсатқа жетуде басқарушылық қызметтің түрі
- B) қызметтердің түрі
- C) ұйымда тұлғаның жұмысын бақылау
- D) тұлғаны жеке жұмыстарды жасауда бақылау
- E) мекеменің мақсаттарына жету мен әрекеттерін күнделікті тексеру

Бақылаудың мақсатты ұйымдастырылған қажеттіліктерін қысқарту.... .

- A) тұлға үшін ұйымдастырушылық және әлеуметтік-психологиялық жағдайды құру
- B) тұлға үшін әлеуметтік жағдайды құру
- C) тұлға үшін ұйымдастырушылық жағдайды құру
- D) тұлға еңбегін жетілдіру
- E) тұлғаның біліктілігін арттыру

Бақылау .... болуы керек.

- A) объективті және дауысты
- B) дауысты және әрекетті
- C) объективті, іскерлікті, жүйелі, систематикалық және дауысты
- D) жүйелі
- E) ағымды

Қазіргі заманның менеджмент қағидалары:

- A) басқарудың негізгі заңы
- B) жүйедегі негізгі байланыстың құрылымы
- C) жүйедегі негізгі қарым қатынастың құрылымы
- D) жүйедегі байланыспен басқарудың қарым қатынасының негізгі қасиеттері
- E) басқарушылықтың міндетті мақсаты болуы

Мекемеде қорытынды бақылау жүргізіледі:



- A) жұмыс басталмас бұрын
- B) жоспарланған жұмыс аяқталғаннан соң
- C) жұмыстың жүру барысында
- D) бастыққа ыңғайлы уақытта
- E) қойылған мақсатқа жеткенде

Мекемеде ағымды бақылау жүргізіледі:

- A) жұмыс аяқталғаннан соң
- B) жұмыс басталмас бұрын
- C) жұмыстың жүру барысында
- D) бастыққа ыңғайлы уақытта
- E) ұжымға ыңғайлы уақытта

#### 4 - сабақ

**1. Тақырыбы:** Командадағы жұмыс: команданың негізгі ерекшеліктері, командалық жұмыс формасының артықшылықтары.

**2. Мақсаты:** Студенттерді командалық жұмыс формасының артықшылықтарымен таныстыру.

**3. Оқыту міндеттері:** Команданың кәсіби талаптарына сай бола білу. Менеджер жақсы қасиеттерді өзінде дамытуы білу туралы

**4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

- Командадағы жұмысқа қойылатын талаптар
- Менеджердің біліктілігі
- Менеджменттің мәні, әдістері және қызметтері

**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:** Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

Менеджмент қағидасының тәртібі ... қаралады.

- A) қойылған тапсырманы барлық қызметкерлердің орындауы
- B) әкімшілік және қызметкерлер жағынан ұжымдық келсім мен контрактыны қатаң орындау
- C) қойылған тапсырманы менеджерлердің орындауы
- D) қойылған тапсырманы қызметкерлердің орындауы
- E) қызметкерлердің бастыққа толық бағынуы

Менеджменттің негізгі функциясы ... болып табылады.

- A) жоспарлау
- B) кадрлардың бағасы
- C) есепке алу
- D) ынталандыру
- E) мадақтау

Ақпаратты талдау негізінде басқарушылық шешім қабылдауын ... сипаттайды.

- A) менеджмент технологиясы
- B) стратегия өндіруі
- C) коммуникация үрдісі
- D) реттеу үрдісі





Е) өндіру тактикасы

... үрдісі ұйым мақсатқа қол жеткізіп, тұжырымдау үшін жоспарлау үрдісі, ұйымдастыру, ыңдаландыру және бақылауды қажет ететінін білдіреді.

А) басқарудың мәні

В) коммуникация

С) координация

Д) реттеу

Е) стратегияның мәні

Қызметкерлерді басқаруға ... жатады.

А) кадрлық саясатты жүргізу

В) сату нарығын оқыту

С) өндірісті дамыту

Д) бизнес-жобасын құру

Е) қазына қорын басқару

Әр деңгейдегі менеджерге қойылатын негізгі талап ...

А) адамдарды басқаруды білу.

В) бәсекелес – фирмалардың қызметін талдау.

С) нарықтағы сұраныстың дамыту.

Д) өндіріс технологиясын жүргізу.

Е) өнім сапалығын анықтау.

Ситуациялық есептер:

Жалпы мақсаттарға қол жеткізу бойынша ұйым жұмыскерлерінің күшін біріктіруге мүмкіндік беретін іс-әрекеттің ерекше түрі – бұл ...

А) менеджмент.

В) менеджменттің қызметі.

С) басқару.

Д) экономика.

Е) маркетингтің қызметі.

Басқаруды жүзеге асыру тәсілдері мен құралдары жиынтығы – бұл ...

А) менеджмент.

В) менеджменттің қызметі.

С) басқару.

Д) экономика.

Е) маркетингтің қызметі.

Мақсаттар, іс-әрекеттер мен олардың қосалқы нысандары біртектестігімен сипатталатын басқарушылық қызмет түрі – бұл ...

А) менеджменттің қызметі.

В) менеджмент.

С) менеджменттің әдісі.

Д) менеджменттің рөлі.

Е) менеджменттің мақсаты.

Басқару нысанына ықпал ету тәсілі – бұл ...

А) менеджменттің әдісі.

В) менеджмент.

С) менеджменттің қызметі.

Д) менеджменттің мақсаты.

Е) жүйеасты менеджменті.

**5 - сабақ**

**1. Тақырыбы:** Ұйымдастырушылық мәдениет түсінігі. Көшбасшының көшбасшылық қасиеттерінің құрылуы.

**2. Мақсаты:** Студенттерді ұйымдастырушылық мәдениет түсінігі ерекшеліктерімен таныстыру.

**3. Оқыту міндеттері:** Басқару стильденін қолдана білу. Тәжірбиелік менеджментті игеру

**4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

- Клиникалық хаттамалар мен стандарттар
- Бәсекеге қабілетті болуы және тиімділік
- Басқару әдістерінің жіктелуі

**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:** Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

Ұйымдық басқару бұл ...

- A) адамдарды басқару.
- B) өнім үдерістерін басқару.
- C) басқару қызметі.
- D) технолагиялық үдерістерді басқару.
- E) басқару жүйесі.

Ұйымның қызмет ету үдерісінде туындайтын ауытқушылықтарды айқындауға менеджмент функциясы ретінде ... мүмкіндік береді.

- A) бақылау
- B) жоспарлау
- C) ұйым
- D) мотивация
- E) басшылық

Басқару деңгейі ... білдіреді

- A) жауапкершілікте бағыныштылықтың сатысын
- B) жауапкершіліктің түрін
- C) басшылықтың түрін
- D) бағынушылықтың түрін
- E) басқарушылық стилін

Ұйымдастырушылық-реттестіруші құралына менеджменттің ... жатқызылмайды.

- A) материалдық ынталандыру жүйесі
- B) регламенттер
- C) нормалар және нормативтер
- D) бұйрықтар және өкімдер
- E) лауазымдық нұсқаулықтар

Басқарудың тактикалық деңгейіне ... жатады.

- A) бас дәрігердің медициналық бөлігі бойынша орынбасары
- B) қол астында бағыныштылары жоқ, бөлімшенің бастықтары
- C) ЕПМ-ның бас дәрігері
- D) дәрігерлердің өз ұйғарымы болатын бөлімшелердің меңгерушісі
- E) қатардағы дәрігерлер



Басқарудың оперативті деңгейіне ... жатады.

- A) қол астында бағыныштылары жоқ, бөлімше бастықтары
- B) ЕПМ -нің бас дәрігері
- C) бас дәрігердің орынбасары
- D) дәрігерлердің бөлім меңгерушісі
- E) қатардағы дәрігерлер

«Жеке қызығушылықтың жалпының бағынушылық» қағидасын келесі түсінікпен түсіндіруге болады:

- A) мекеме бастығының жеке қызығушылығы болу керек
- B) бір қызметкердің қызығушылығының барлық мекеме қызметкерлеріне басым болуы керек
- C) бөлімше менеджерінің қызығушылығы барлық мекеме қызметкерлеріне басым болуы керек
- D) мекемеде бәр қызметкердің қызығушылығы барлық қызметкерлерге басым болмау керек
- E) мекеме қызғушлығы барлық қызметкерлерге басымдық жасамау керек

Өндірісті басқару – бұл:

- A) ғылыми-зерттеу жұмыстары, тәжірбиелік-конструкторлы жұмыстар; өндірістік дамуды қамтамасыз ету; өніммен қамтамасыз ету; басқарудың ұйымдастырушылық құрылымын құру
- B) жоғары мамандандырылған қызметкерлермен қамтамасыздандыру; орталықтандыру және орталықтанбаған басқару; басқарудың демократизациясы
- C) ноу-хау білімі бойынша қызметі, түпкілікті ойлаудың мүмкіндіктері
- D) біліммен және құрылыммен жақсы қамтамасыз ету
- E) нарықтық басқарудың жағдайы

Медбике басқарушы ретінде ....

- A) мейірбикелік қызметті жоспарлау мен бақылау
- B) жұмысының шынайы болашағына арқа артады
- C) ұйымның жүйелігі мен дамуына жағдай жасау
- D) ішкі ресурстарды жұмылдырады
- E) жоғарыда аталғандардың бәрі

Медбике басқарушы .... қабілеттері болуы керек.

- A) педагогикалық қабілеттері
- B) сөйлесу мәдениеті
- C) жоғары шығармашылығымен
- D) негізгі психологиялық білімімен
- E) жоғарыда аталғандардың сапалармен

## 6- сабақ

**1. Тақырыбы:** Басқару қызметі. Жоспарлау қызметі, ұйымдастыру қызметі, мотивациялық қызметі, бақылау қызметі.

**2. Мақсаты:** Студенттерді жоспарлау қызметі, ұйымдастыру қызметімен танстыру.

**3. Оқыту міндеттері:** Этикалық принциптер мен іскерлік қарым-қатынас нормалары. Басқарудағы мотивация.

**4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

Қарым-қатынас түрлері мен формалары.

Іскерлік қарым-қатынастың тиімді болуына қажетті алғышарты

Медицина мекемелеріндегі ұйымдастыру қызметінің пайда болуы



**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:**  
Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бакылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бакылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

Денсаулық сақтау мекемесіндегі құрылымдық қақтығыстарға қатынасы:

- A) конфликт болмауы керек, себебі бастықта, қызметкерлерде конфликтке апаратын жолды жою керек
- B) конфликттерді шешу үшін себебін анықтап, оны анализге және талқылауға жіберіп, оны жою керек
- C) жоғарыдағы басқарма конфликтті анықтап, барлығына бірдей шешім қабылдайды
- D) жоғарыда аталғанның бәрі
- E) жоғарыдағы басқарма конфликтті анықтап, барлығына бірдей сөгіс жариялайды

Дисфункциональды қақтығыстар:

- A) функциональды мекемелер арасында
- B) жүйені орындауды бұзу
- C) мәселені шешудегі қақтығыстар
- D) топтық бірігулерді төмендеуі
- E) тапсырманы орындауда қақтығыстар

Жеке аралық қақтығыстарды шешу жолдарының ең жүйелісі:

- A) компромисс әдісі
- B) мойындату әдісі
- C) ауытқу әдісі
- D) мәселені шешу әдісі
- E) өтеу әдісі

Екі бастықтың бір жұмысшыға қарама қайшылық тапсырма беруі:

- A) тұлғашілік
- B) тұлғааралық
- C) тұлғалар мен әріптестер арасында
- D) әріптестермен тұлғалар арасында
- E) топшілік

Тәртіптік қалшына келтіру түрлері:

- A) ескертпе, сөгіс, қатаң сөгіс, жұмыс берушінің қалауымен еңбек келісім шартын бұзу
- B) Б) ескерту, ескертпе, сөгіс, қатаң сөгіс, жұмыстан шығару
- C) В) ескертпе, сөгіс, қатаң сөгіс, еңбек келісім шартын бұзу
- D) Г) сөгіс, жеке еңбек келісім шартын бұзу
- E) Д) ескерту, қатаң сөгіс, еңбек келісім шартын бұзу

Адам шиеленістен кетуге тырысқанда, жобалайтын, стиль- бұл...

- A) ауытқу.
- B) қарым-қатынасты жақсарту.
- C) еріксіз көндіру.
- D) келісім.
- E) мәселені шешу.

Біріншілік мәліметтерді жинау әдісіне ...жатады.

- A) нақты мәліметтерді жинау
- B) біріншілік медициналық құжаттары



- C) бөлімше журналы
- D) науқастардың сауалнамасы
- E) тікелей бақылау

Менеджменттің ғылыми негізін...құрайды.

- A) басқару білімнің сомасы
- B) ғылыми мекеменің жұмысы
- C) ғылыми еңбектің жиынтығы
- D) зерттеу жұмысы
- E) шығармашылық жұмыс

Менеджменттің негізгі функциясы ... болып табылады.

- A) жоспарлау
- B) кадрлардың бағасы
- C) есепке алу
- D) ынталандыру
- E) мадақтау

Қоршаған орта жағдайларына организмнің қорғаныш реакциясы бұл - ... .

- A) күйзеліс
- B) көңіл күйді жоғарылату
- C) естен тану
- D) көңіл күй
- E) ашулану

## 7 - сабақ

**1. Тақырыбы:** Емдік-профилактикалық мекемелердегі басқарушылық шешімді шешу әдістері.

**2. Мақсаты:** Студенттерге емдік-профилактикалық мекемелердегі басқарушылық шешімді шешу әдістері туралы үйрету.

**3. Оқыту міндеттері:** Ұйымды басқаруда жауапкершілікті игеру;

Әлеуметтік жауапкершілікті басқаруды кәсіби қалыптастырудың теориялық негіздерінде білу;

**4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

•Жауапкершілік дегеніз не?

Антикризистік басқаруды жүзеге асырудың басты бағыттары

•Жауапкершіліктің психологиялық ерекшелігі

**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:**

Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

Арнайы тапсырманы орындауда өкілеттілікті аға бастықтан кіші тұрған бастыққа берудің дұрыс процесі:

- A) жаңа бастық сайланып, өкілеттілік және барлық жауапкершілік соған беріледі
- B) жауапкершілік кіші тұрған бастыққа беріледі
- C) өкілеттілік және жауапкершілік кіші тұрған бастыққа беріледі
- D) өкілеттілік кіші тұрған бастыққа беріліп, барлық жауапкершілікті аға бастық алады.
- E) өкілеттілік кіші тұрған бастыққа беріліп, барлық жауапкершілікті төменгі бастық алады.



Мазмұны, мақсаты және тапсырмасына байланысты жоспарлаудың түрі:

- A) ұзақ мерзімді
- B) алдын ала және ағымдағы
- C) стратегиялық және ағымдағы
- D) рациональды және перспективті
- E) стратегиялық және перспективті

Халықтың денсаулығын сақтауда міндетті жауапкершіліктің қағидасы:

- A) БМСК жүйесі бойынша аурухананың жауапкершілігі
- B) өкілетті органдардың территориялық және республикалық жауапкершілігі
- C) науқастың және оның отбасының жауапкершілігі
- D) мемлекеттің және азаматтық жауапкершілік
- E) басқарманың барлық кезеңіндегі денсаулық сақтау органының жауапкершілігі

Басқару деңгейі ... білдіреді

- A) жауапкершілікте бағыныштылықтың сатысын
- B) жауапкершіліктің түрін
- C) басшылықтың түрін
- D) бағынушылықтың түрін
- E) басқарушылық стилін

Менеджмент – бұл... зерттейтін ғылым

- A) зияткерлік, қаржылық, шикізаттық және материалдық ресурстарды басқаруды
- B) нарықтық қатынастарды
- C) денсаулық сақтау жүйесінің қаржыландыру тәсілдерін
- D) нарық құрылымын
- E) денсаулық сақтау экономикасын

Қазіргі заманның менеджмент қағидалары:

- A) басқарудың негізгі заңы
- B) жүйедегі негізгі байланыстың құрылымы
- C) жүйедегі негізгі қарым қатынастың құрылымы
- D) жүйедегі байланыспен басқарудың қарым қатынасының негізгі қасиеттері
- E) басқарушылықтың міндетті мақсаты болуы

Системаның қандай да бір негізгі басқару түрі ....

- A) принципі, қоторые отражают рыночные условия хозяйствования
- B) менеджмент әдістері
- C) менеджменттің жүйесі
- D) финанстық ресурстар
- E) менеджментобъекті

Басқару жүйесінің негізін құрайды:

- A) мақсатталған, өкілеттілік, басқару функциясы, басқару жүйесі
- B) ғылымға сай басқару, басқару идеологиясы
- C) топ-әкімшіліктік, экономикалық, әлеуметтік-психологиялық, адами сызықтық факторлар және технологиялық басқару
- D) жоспарлы-директивті, маркетингтік, мақсатталған, бағдарламалы-мақсатты басқару
- E) регламент-ұдайы, орнына қоятын

"Қазақстан Республикасының еңбек туралы заңында" жұмыскер – бұл:

- A) жұмыс берушімен еңбек қарым қатынасында тұрған заңды тұлға
- B) жұмыс берушімен еңбек қарым қатынасында тұрған және жеке еңбек келісімін орындаушы физикалық тұлға
- C) кәсіби союздың мүшесі



- D) 21 жасқа толған физикалық тұлға  
E) лайықты қызметке үміткер

Медициналық көмек – бұл:

- A) халықтың денсаулығын сақтауда, дәрілік және медициналық көмек шаралары  
B) халықтың денсаулығын сақтауда медициналық көмек шаралары  
C) халықтың денсаулығын сақтауда және нығайтуға бағытталған медициналық қызметтің стандарттарына сай  
D) денсаулықты нығайтуға бағытталған мамандандырылған мамандардың медициналық көмек  
E) денсаулықты нығайтуға бағытталған медициналық ұйымдардың ұсынылатын медициналық көмегі

### 8- сабақ

**1. Тақырыбы:** Басқарушылық мәселелерді шешу психологиясы. Денсаулық сақтау саласындағы басқарушылық мәселелері, олардың спецификасы және шешу ерекшеліктері.

**2. Мақсаты:** Студенттерді басқарушылық мәселелерді шешу психологиясы таныстыру.

**3. Оқыту міндеттері:** Ұйым құрамында бәсекеге қабілетті бола білу; Басқарушы болған жағдайда адамгершілік факторын ұстану;

**4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

- Бәсекеге қабілетті ұйым түсінігі.
- Белсенді заманауи ұйым түсінігі
- Басқару факторлары
- Басқарудағы адамгершілік факторлары

**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:**

Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

Бәсекеге қабілеттілікті басқару кәсіпорынның ... факторларын үйлестіру арқылы бәсекелік артықшылықты пайдалануға мүмкіндік береді.

- A) ішкі факторлары мен сыртқы  
B) ішкі және адамгершілік  
C) ішкі және мәдени  
D) адамгершілік және этикалық  
E) сырты және адамгершілік

Бәсекеге қабілеттілікті басқарудың артықшылықтары:

- A) нарықта жетістікке жетуге бағытталу; нарықта орнығуға ұмтылу; сыртқы қауіптерге төтеп беру; альтернативалы нұсқаларды табу;  
B) нарықта тек табыс табуға бағытталу; сыртқы қауіпті көре білмеу;  
C) нарықта жетістікке жетуге бағытталу; нарықта орнығуға ұмтылу; сыртқы қауіпті көре білмеу;  
D) нарықта орнығуға ұмтылу; сыртқы қауіпті көре білмеу;  
E) нарықта жетістікке жетуге бағытталу; нарықта орнығуға ұмтылу; сыртқы қауіптерге төтеп беру; интегралды нұсқаларды табу;

Ұйымның бәсекеге қабілеттілік жүйесін жасау және жүзеге асыру кезінде ... қолданылуы қажет.



- A) басқару шешімі, стратегиялық жоспар
- B) стратегиялық менеджмент пен маркетинг, басқару шешімі
- C) стратегиялық менеджмент пен маркетинг, стратегиялық жоспар
- D) сапаны басқару және инновацияларды қадағалау теориялары, стратегиялық жоспар
- E) стратегиялық менеджмент пен маркетинг, сапаны басқару және инновацияларды қадағалау теориялары

Жобалық басқаруды қолдану бұл ... .

- A) жоспарлы түрде мақсатқа жетуге мүмкіндік береді.
- B) көптеген компанияларға бизнестің жоғарғы деңгейіне жетуге және ресурстарын үнемдеуге мүмкіндік береді.
- C) бәсекеге қабілетті команданы құра білуге мүмкіндік береді.
- D) стратегиялық жоспарды дұрыс құру және іске асыруға мүмкіндік береді.
- E) команда мүшелеріне тез сіңісу, бірлесе жұмыс жасауға мүмкіндік береді.

Басқару –бұл ... .

- A) ұжымдағы адамдарға және жекелеген адамдарға, олардың бірлескен жұмыс процесінде мақсатты жүйелі ықпал ету
- B) ұжымдағы адамдарға және жекелеген адамдарға, олардың бірлескен жұмыс процесінде жүйелі ықпал ету
- C) ұжымдағы адамдарға және жекелеген адамдарға, олардың бірлескен жұмыс процесінде мақсатты ықпал ету
- D) өндірісті жітік білу, терен ойлау
- E) еңбекті жетілдіру, қызметкерлерді уәждемелеу

«Басқару дегеніміз болжамдау және жоспарлау, ұйымдастыру, жарлық беру, үйлестіру және бақылау»-деп ... тұжырымдады.

- A) Файоль
- B) Мэйо
- C) Фоллет
- D) Тейлор
- E) Лайкерт

Басқарудың бастапқы пункті ... болып саналады.

- A) басқаруды қалыптастыру және мақсатты таңдау
- B) сыртқыортаны бағалау және талдау
- C) мақсатты анықтау
- D) уәждеме
- E) жоспарлау

Мемлекеттік бақылау және қадағалау ... ортасында жүргізіледі:

- A) медициналық көмек көрсету
- B) медициналық көмек көрсету; халықтың санитарлы-эпидемиологиялық келісімнің; обращения лекарственных средств, мед. тағайындаулар және мед. техникалар
- C) медициналық көмек көрсету; халықтың санитарлы-эпидемиологиялық келісімнің; дәрілік заттардың қолданылуы
- D) медициналық көмек көрсету; халықтың санитарлы-эпидемиологиялық келісімнің; дәрілік заттардың қолданылуы; мед. және фармацевтикалық білім халықтың санитарлы-эпидемиологиялық келісімнің

Мемлекеттік бақылау объектісіне медициналық қызметті көрсету:

- A) физикалық және заңды тұлғалардың медициналық қызметті көрсетуі
- B) денсаулық сақтау саласының стандарттары
- C) деятельность медицинских организаций независимо от формы собственности



ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН <b>MEDISINA</b> <b>AKADEMIASY</b> «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 <b>SKMA</b> -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN <b>MEDICAL</b> <b>ACADEMY</b> АО «Южно-Казакстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы «Мейіргер ісіндегі көшбасшылық» пәні бойынша тәжірбиелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқау	044-57-11() 27беттің 17 беті	

D) тек медициналық мекемелерде берілетін медициналық көмек

E) диагностика және емдеу протоколы

Мемлекеттік бақылау объектісіне дәрі дәрмектерге қарау, медициналық тағайындаулар және медициналық техникалар ортасына қарау:

A) дәрілік заттарды ашу

B) дәрілік заттарды шығару

C) дәрілік заттарды қолдану, медициналық тағайындаулар және медициналық техника

D) медициналық тағайындауға сай дәрілік заттарды шығару және қолдану

E) нормативті заңды актілерді, стандарттарды, ережелер мен қағидаларды, дәрілік заттарды қолдану мен медициналық техникалар ережесіне сай сақтау

### 9 – сабақ

**1. Тақырыбы:** Медицина мекемелеріндегі басқарушылық шиеленістер және іскерлік қарым - қатынас.

**2. Мақсаты:** Студенттерді медицина мекемелеріндегі басқарушылық шиеленістер және іскерлік қарым – қатынастармен таныстыру.

**3. Оқыту міндеттері:** Шиеленістерді шешу. Жетекшілер мен қызметкерлердің бағасын қою;

**4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

- кадрларды дайындау және бағалау әдістері;
- жетекшілер мен қызметкерлердің бағасын қою үлгісі;
- Денсаулық сақтау саласындағы кадрларды басқарудағы болуы мүмкін мәселелер;

**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:** Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

1. Кәсіпорынның кадрлық қызметі –..... .

- A) кәсіпорынды басқару шеңберінде таңдалған саясат бойынша басқаруға бел буған қызметтегі тұлғалармен қоса арнайы құрылымдық бөлімшелердің жиынтығы
- B) мекемені кадрлармен қамтамасыз ету, оларды тиімді пайдалануды ұйымдастыру
- C) персоналдарды басқару жүйесін ұйымдастыру
- D) ұйымның болашағын анықтайтын стратегиялық фактор
- E) іс-әрекеттің функционалды ортасы, оның мәселесі – кәсіпорынды керек уақытта, қажетті мөлшерде және талап етілетін сапада кадрлармен қамтамасыз ету, оларды дұрыс орналастыру және ынталандыру

2. Персоналды басқару:

- A) іс-әрекеттің функционалды ортасы, кәсіпорынды керек уақытта, қажетті мөлшерде және талап етілетін сапада кадрлармен қамтамасыз ету, оларды дұрыс орналастыру және ынталандыру
- B) персоналдарды басқару жүйесін ұйымдастыру
- C) ұйымның болашағын анықтайтын стратегиялық фактор
- D) кәсіпорынды басқару шеңберінде таңдалған саясат бойынша басқаруға бел буған қызметтегі тұлғалармен қоса арнайы құрылымдық бөлімшелердің жиынтығы
- E) мекемені кадрлармен қамтамасыз ету, оларды тиімді пайдалануды ұйымдастыру

3. Персоналды басқару жүйесінің негізгі мақсаты:



- A) мекемені кадрлармен қамтамасыз ету, оларды тиімді пайдалануды ұйымдастыру, кәсіби және әлеуметтік дамыту
- B) талап етілетін сапада кадрлармен қамтамасыз ету, персоналдарды басқару жүйесін ұйымдастыру
- C) кадрлармен жұмыс жасау, олардың санын көбейту
- D) кадрларды таңдау әдісін ұйымдастыру
- E) персоналдарды басқару жүйесін ұйымдастыру
4. Жұмыс барысын бағалау ..... мақсаттарды көздейді.
- A) әкімшілік, ақпараттық және уәждемелік
- B) әкімшілік, қылмыстық және азаматтық
- C) қылмыстық, ақпараттық және уәждемелік
- D) азаматтық, ақпараттық және уәждемелік
- E) уәждемелік, әкімшілік және қылмыстық
5. Мекеме қызметкерінің іскерлік қасиетін анықтау жолдары:
- A) бағалау картасы, тексеру парақтары, «эталонды» қызметкермен салыстыру, іскерлік қасиеттерін салыстыру
- B) «эталонды» қызметкерге беру, іскерлік қасиеттерін салыстыру
- C) іскерлік қасиеттерін салыстыру ,қызметкерлерді жарыстыру
- D) бағалау картасын толтыру,картаға қарап жұмыс жасау
- E) жұмыс жасау үлгісіне қарамау,тек нәтижеге қарау
6. Іскерлік қасиетті бағалау – бұл ..... .
- A) қызметкердің еңбек сапалылығын жоспарлы бағалауы
- B) қызметкердің адамгершілік сапалылығын жоспарлы бағалауы
- C) қызметкердің қарым – қатынас сапалылығын жоспарлы бағалауы
- D) қызметкердің этикалық сапалылығын жоспарлы бағалауы
- E) қызметкердің мінез–құлқын қоса сапалылығын жоспарлы бағалауы
7. Жұмыскерлерді қызмет бабымен қозғаудың көп тараған себептерінің бірі:
- A) қатардағы жұмыскерді шебер қызметін атқаруға, ал төмен буын басшыны орта деңгейдегі басшылық қызметіне ауыса алатындай жұмыскердің тәжірибесін кеңейту
- B) басшы қанағаттанатындай жұмысқа жұмыскерді орналастыру
- C) жұмысшының іскерлігіне қарамастан жұмыскерді ауыстыру
- D) қызметкерлер бір бірін ауыстыра алатындықтан жұмысын ауыстыру
- E) қатардағы жұмыскердің шебер қызметін атқаруға сынақ жүргізу үшін ауыстыру
8. Персоналды басқару функцияларын жүзеге асыратын жүйе ..... деп аталады.
- A) ұйымның персоналын басқару жүйесі
- B) ұйымның персоналын дайындау жүйесі
- C) ұйымның персоналын таңдау жүйесі
- D) ұйымның персоналын бағалау жүйесі
- E) ұйым персоналын қадағалау жүйесі
9. Персоналды басқару жүйесінің ұйымдастырушылық құрылымын құру процесіндегі маңызды кезең – оның .....болып табылады.
- A) кіші жүйелерінің арасындағы байланыстарды қалыптастыру
- B) басшылар арасындағы байланысты қалыптастыру
- C) қызметкерлерінің арасындағы қарым –қатынастарын реттеу
- D) қызметкерлердің іскерлік дәрежесін анықтау
- E) қызметкерлер арасындағы шиеленісті шешу
10. Персоналды басқару аспектілері:

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN <b>MEDISINA          AKADEMIASY</b> «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN <b>MEDICAL          ACADEMY</b> АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы «Мейіргер ісіндегі көшбасшылық» пәні бойынша тәжірбиелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқау	044-57-11( ) 27беттің 19 беті

- А) техникалық – технологиялық аспект, ұйымдастырушылық-экономикалық аспект, құқықтық аспект, әлеуметтік – психологиялық аспект, педагогикалық аспект
- В) техникалық – технологиялық аспект, ұйымдастырушылық-экономикалық аспект, әкімшілік аспект
- С) техникалық – технологиялық аспект, ұйымдастырушылық-экономикалық аспект, әкімшілік аспект , әлеуметтік – психологиялық аспект, педагогикалық аспект
- Д) әлеуметтік – психологиялық аспект, педагогикалық аспект, құқықтық аспект, әкімшілік аспект
- Е) әкімшілік аспект, техникалық – технологиялық аспект, құқықтық аспект, әлеуметтік – психологиялық аспект, педагогикалық аспект

### 10– сабақ

**1. Тақырыбы:** Басқарудағы қарама қайшылықтар, қиындықтар, парадокстар.

**2. Мақсаты:** Студенттерге басқарудағы қарама қайшылықтар, қиындықтар, парадокстар туралы түсіндіру

**3. Оқыту міндеттері:**

- Ұйымда басқарушылық бойынша білім беру
- Медициналық мекемелерде жұмыс жағдайында мейірбикелік деңгейде менеджмент сапа жүйесінде негізгі басқарушылық дағдыларын ұйымдастыру.
- Басқарушылық шешім қабылдауға әсер ететін мәселелер мен факторларға тиімді шешім қабылдауға үйрету
- Мейірбике ісі іс-әрекетінде тәжірибелік дағдыларды қолданудағы менеджменттік элементтер мен қағидаларды оқыту

**4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

- Басқарушылықтағы қиыншылықтар, арамтамақтық және қарсы тұру.
- Басқарудың негізгі қарама қайшылығы
- Мамандарды басқарудағы мәселелер.

**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:**

Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

**1.** «бүкіл үрдіс пен құбылысты бүтін жүйе түрінде, жаңа сапа мен қызметін, және оны құрастырушыны қарастыратын басқару» - бұл:

- А) мінез –құлықтық тәсіл
- Б) үрдістік тәсіл
- В) жағдайлық тәсіл
- Г) жүйелік тәсіл
- Д) ағымдық тәсіл

**2.** Қара қайшылық талап қою бойынша бір жұмысшыға екі басшының талап қою қақтығысы қалай атлады.

- А) жеке ішілік
- Б) жеке аралық
- В) адамның және топтың арасындағы
- Г) ұжым мен адамның арасындағы



Д) топ ішілік

**3.** Басқарудың негізгі жүйесін құрайды:

А) мақсат қою, өкілеттілік, басқарудың қызметі, басқару жүйесінің сілтемелері

Б) басқару ғылымының, басқару идеологиясына сәйкестігі

В) топ - әкімшілік, экономикалық, әлеуметті – психологиялық, адамзаттық фактор және технологиялық басқару

Г) жоспарлы – заңнамалық, маркетинг түрі, мақсаттық, бағдарламалы – мақсатты басқару

Д) жоспарлы – реттеуші, таратушы

**4.** Денсаулық сақтау жүйесін экономикалық әдіспен басқару

А) қатаң бақылауға негізделген

Б) психологиялық әшкерелеуге негізделген

В) заңнамалық әдіспен басқаруға негізделген

Г) экономикалықынталандыруға байланысты

Д) бұл қызметкерлердің міндеттерін қайт бөлу

**5.** Әлеуметтік – психологиялық әдіспен басқару:

А) еңбек ұжымында дамитын, жеке қарым қатынасқа әсер ететін саясат және байланыс жолдары, сонымен қатар әлеуметтік үрдісті білдіреді

Б) еңбек ұжымында дамитын, жеке қарым қатынасқа әсер ететін арнайы жолдарды, сонымен қатар әлеуметтік үрдісті білдіреді

В) еңбек ұжымында дамитын, жеке қарым қатынасқа әсер ететін бақылауды дамыту жолдарды, сонымен қатар әлеуметтік үрдісті білдіреді

Г) экономикалық ынталандырудың қатысуымен байланысты

Д) бұл қызметкерлердің міндеттерін қайт бөлу

**6.** Өзін басқару – бұл:

А) жергілікті деңгейде өз еркімен шешім қабылдауға құқықтылық

Б) орталықтандырылған шешім қабылдау

В) шешімді орындау орталық аппарат басқармасының қатаң бақылауымен сипатталады

Г) жоспарлы құжаттар жоғары басқару сілтемелерінің қатаң орындалуымен шектеледі

Д) қызметкерлердің әлеуметтік – экономикалық қарым-қатынасы жоғары деңгейде формализммен сипатталады

**7.** Көрсетілген жауаптардың қайсысы басқару сілтемесіне жатады?

А) құрылымдық бөлім

Б) басқару қадамдар

В) жоғарғы әкімшілік аппарат

Г) жұмыс орны

Д) бүкіл ұйым

**8.** Жоғарғы басқару деңгейін кім меңгереді?

А) бөлім директоры

Б) президент

В) бөлім бастығы

Г) бригада басқарушысы

Д) орта сілтемелі менеджер

**9.** Ұйымда басқару жүйесінің өзара байланыс және өзара іс-қимыл элементтер арасын қандай қызмет қамтамасыз етеді?

А) жоспарлау

Б) ұйымдастыру

В) мотивация

Г) коммуникация

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН <b>MEDISINA</b> <b>AKADEMIASY</b> «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 <b>SKMA</b> -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN <b>MEDICAL</b> <b>ACADEMY</b> АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы «Мейіргер ісіндегі көшбасшылық» пәні бойынша тәжірбиелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқау		044-57-11( ) 27беттің 21 беті

**10.** Ұйымдық басқарма құрамының бөлімшелерінің арасында қандай байланыс болады?

- А) тіке
- Б)көлденең
- В) функциональдық
- Г) жоғарыда көрсетілгендердің барлығы

### 11– сабақ

**1.Тақырыбы:** Мамандарды дайындау және бағалау. Денсаулық сақтау саласында мамандарды басқарудағы мәселелер.

**2.Мақсаты:** Студенттерге мамандарды дайындау және бағалау туралы үйрету.

**3.Оқыту міндеттері:**

Ұйымда басқарушылық бойынша білім беру

Медициналық мекемелерде жұмыс жағдайында мейірбикелік деңгейде менеджмент сапа жүйесінде негізгі басқарушылық дағдыларын ұйымдастыру.

Басқарушылық шешім қабылдауға әсер ететін мәселелер мен факторларға тиімді шешім қабылдауға үйрету

Мейірбике ісі іс-әрекетінде тәжірбиелік дағдыларды қолданудағы менеджменттік элементтер мен қағидаларды оқыту

**4.Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

- Басқарушылықтағы қиыншылықтар, арамтамақтық және қарсы тұру
- Басқарудың негізгі қарама қайшылығы
- Мамандарды басқарудағы мәселелер.

**5.Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:**

Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

**1.** «бүкіл үрдіс пен құбылысты бүтін жүйе түрінде, жаңа сапа мен қызметін, және оны құрастырушыны қарастыратын басқару» - бұл:

- А)мінез –құлықтық тәсіл
- Б) үрдістік тәсіл
- В)жағдайлық тәсіл
- Г ) жүйелік тәсіл
- Д) ағымдық тәсіл

**2.** Қара қайшылық талап қою бойынша бір жұмысшыға екі басшының талап қою қақтығысы қалай атлады.

- А) жеке ішілік
- Б)жеке аралық
- В)адамның және топтың арасындағы
- Г) ұжым мен адамның арасындағы
- Д) топ ішілік

**3.** Басқарудың негізгі жүйесін құрайды:

- А)мақсат қою, өкілеттілік, басқарудыңқызметі, басқару жүйесінің сілтемелері
- Б) басқару ғылымының, басқару идеологиясына сәйкестігі

OÑTÛSTIK QAZAQSTAN <b>MEDISINA          AKADEMIASY</b> «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN <b>MEDICAL          ACADEMY</b> АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы «Мейіргер ісіндегі көшбасшылық» пәні бойынша тәжірбиелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқау	044-57-11( ) 27беттің 22 беті

- В) топ - әкімшілік, экономикалық, әлеуметті – психологиялық, адамзаттық фактор және технологиялық басқару
- Г) жоспарлы – заңнамалық, маркетинг түрі, мақсаттық, бағдарламалы – мақсатты басқару
- Д) жоспарлы – реттеуші, таратушы
- 4. Денсаулық сақтау жүйесін экономикалық әдіспен басқару**
- А) қатаң бақылауға негізделген
- Б) психологиялық әшкерелеуге негізделген
- В) заңнамалық әдіспен басқаруға негізделген
- Г) экономикалықынталандыруға байланысты
- Д) бұл қызметкерлердің міндеттерін қайт бөлу
- 5. Әлеуметтік – психологиялық әдіспен басқару:**
- А) еңбек ұжымында дамитын, жеке қарым қатынасқа әсер ететін саясат және байланыс жолдары, сонымен қатар әлеуметтік үрдісті білдіреді
- Б) еңбек ұжымында дамитын, жеке қарым қатынасқа әсер ететін арнайы жолдарды, сонымен қатар әлеуметтік үрдісті білдіреді
- В) еңбек ұжымында дамитын, жеке қарым қатынасқа әсер ететін бақылауды дамыту жолдарды, сонымен қатар әлеуметтік үрдісті білдіреді
- Г) экономикалық ынталандырудың қатысуымен байланысты
- Д) бұл қызметкерлердің міндеттерін қайт бөлу
- 6. Өзін басқару – бұл:**
- А) жергілікті деңгейде өз еркімен шешім қабылдауға құқықтылық
- Б) орталықтандырылған шешім қабылдау
- В) шешімді орындау орталық аппарат басқармасының қатаң бақылауымен сипатталады
- Г) жоспарлы құжаттар жоғары басқару сілтемелерінің қатаң орындалуымен шектеледі
- Д) қызметкерлердің әлеуметтік – экономикалық қарым-қатынасы жоғары деңгейде формализммен сипатталады
- 7. Көрсетілген жауаптардың қайсысы басқару сілтемесіне жатады?**
- А) құрылымдық бөлім
- Б) басқару қадамдар
- В) жоғарғы әкімшілік аппарат
- Г) жұмыс орны
- Д) бүкіл ұйым
- 8. Жоғарғы басқару деңгейін кім меңгереді?**
- А) бөлім директоры
- Б) президент
- В) бөлім бастығы
- Г) бригада басқарушысы
- Д) орта сілтемелі менеджер
- 9. Ұйымда басқару жүйесінің өзара байланыс және өзара іс-қимыл элементтер арасын қандай қызмет қамтамасыз етеді?**
- А) жоспарлау
- Б) ұйымдастыру
- В) мотивация
- Г) коммуникация
- 10. Ұйымдық басқарма құрамының бөлімшелерінің арасында қандай байланыс болады?**
- А) тіке
- Б) көлденең
- В) функциональдық

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН <b>MEDISINA</b> <b>AKADEMIASY</b> «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 <b>SKMA</b> -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN <b>MEDICAL</b> <b>ACADEMY</b> АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы «Мейіргер ісіндегі көшбасшылық» пәні бойынша тәжірбиелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқау	044-57-11( ) 27беттің 23 беті	

Г) жоғарыда көрсетілгендердің барлығы

## 12- сабақ

**1.Тақырыбы:** Менеджмент аспектілері мен мәселелері. Стратегиялық басқару және жоспарлау.

**2. Мақсаты:** Менеджмент аспектілері мен мәселелерін оқыту.

**3. Оқыту міндеттері:** Стандарттар құру принциптері, мағынасы туралы білім беру.

Студенттерге клиникалық хаттамалар туралы және басқарушылық түсінікті қалыптастыру

**4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

- Стандарттар құрудың принциптері мен мағынасы
- Денсаулық сақтау жүйесін стандарттаудың жалпы тәсілі
- Стратегиялық басқару туралы түсінік
- Стратегиялық басқаруды жобалау мақсаты

**5.Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:**

Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

1.Медициналық ұйымдарда клиникалық хаттамаларды жоспарлау келесі кезеңдерден тұрады

А) медициналық ұйымдар саласында клиникалық хаттамалар енгізу, клиникалық хаттамалар Тақырыпн қалыптастыру, жұмыс топтарын қалыптастыру

Б) клиникалық басқарушылықты медициналық ЖОО-на ендіру, тексеру топтарын қалыптастыру, тексерулерді біріктіру

В) тексеру топтарын ұйымдастыру, клиникалық басқарушылықты құру, жұмыс тобының құрамына кіреді (менеджер, денсаулық сақтау жүйесінің ұйымдастырушы, аудиторлар)

Г) тексеру топтары құрамы (аурухана және емхана менеджері, аудиторлар, денсаулық сақтау жүйесінің басшылары), клиникалық тәжірбиелік басшылықты денсаулық сақтау жүйесінің тәжірбиесіне енгізу.

Д) клиникалық тәжірбиелік басшылықты жоспарлау, басшылықтың тексеру топтарын қалыптастыру, денсаулық сақтау жүйесінің тәжірбиесіне енгізу.

2.Жетілдірілген клиникалық хаттама бөліміне жатады:

А) емделуші моделі, еңбек ақысы моделі

Б) емделуші моделі, негізгі және қосымша ассортименттегі дәрілік заттардың тізімі

В) Медициналық қызметкерлердің еңбек ақысы моделі, хаттама талабы бойынша орындалатын стандартты ота мен ем шаралар

Г) емделуші моделі, негізгі және қосымша ассортименттегі дәрілік заттардың тізімі, хаттама талабы бойынша орындалатын стандартты ота мен ем шаралар

Д) негізгі және қосымша ассортименттегі дәрілік заттардың тізімі,

хаттама талабы бойынша орындалатын стандартты ота мен ем шаралар

3.«Клиникалық хаттама» - бұл... .

А) ғылыми жұмыс, объект ретінде соңғы зерттелген жұмыстың қорытындысы саналады

Б) соңғы зерттелген қорытынды қаралған, бірақ статистикамен біріктілмеген

В) бірнеше клиникалық сынақтар қорытындысы біріктірілген сандық анализдер

Г) дәрілік заттардың фармакокинетикасын үйрену үшін хаттамалар



Д) науқасқа анықталған сырқаты кезінде медициналық көмек көрсету талабын орындауды, медициналық ұйымдарда белгілі синдромдар мен клиникалық жағдайларды анықтайтын нормативті құжаттар.

4. Клиникалық басшылықтың қандай типтері болады?

А) Клиникалық хаттамалар, ең жоғары тәжірибе негізіндегі басшы

Б) сарапшының бағалау сынамасы негізіндегі басшы

В) теріс нәтиже негізіндегі басшы

Г) оң нәтиже негізіндегі басшы

Д) сараптаушы басшы

5. Клиникалық хаттаманы зерттеу мақсаты:

А) Медициналық ұйымдарда медициналық көмек көрсетуді сапалы басқару жүйесін қамтамасыз ету

Б) Мета - анализ қорытындысының сенімді дәрежесін анықтау

В) жүйелік қателікті болдырмау

Г) Әрбір бөлек зерттеулер мен жағдайлардың қорытындысын салыстыру

Д) Зерттеудің әр түрлі нәтижелерін біріктіру

6. Клиникалық хаттаманы зерттеу міндеттері:

А) Емделуші мен дәрігердің құқығын талас және қақтығыс жағдайларды шешу кезінде қорғау, сараптама жүргізу, емделушінің анықталған сырқатында сапалы медициналық көмек көрсетуді бағалау

Б) Сараптама жүргізу және емделушінің анықталған сырқатында сапалы медициналық көмек көрсетуді бағалау, синдромдар немесе айқын клиникалық жағдай, және оны аяқтаудың іс-шара жоспары

В) Нақты емделушіге алдын-алу, диагностика, ем және оңалтудың тиімді технологиясын таңдау

Г) емделушілердің алдын-алу, диагностика, ем және оңалтудың сапа технологиясын төмендету

Д) Медициналық көмек көрсетудің көлемін төмендету

7. Денсаулық сақтау жүйесінің стандарттарына кіреді:

А) Ұйымдастырылған технология және медициналық көмек

Б) Медициналық, дәрігерлік және фармацевтикалық қызметті жүзеге асыру үрдісінде қолданылатын технологиялар

В) Дәрілік заттар мен медициналық құрылғылардың сапасы, жүзеге асыру шарттары, өндіріс.

Г) Медициналық және фармацевтикалық қызметкерлерді жетілдіру

Д) Тіркеу- есеп беру құжаттары

8. Денсаулық сақтау жүйесінің стандартизациясы – бұл.

А) Денсаулық сақтау жүйесінің стандартизациясы

Б) Сырқаттарды жою үшін жолданған мед. көмек кешенін орындауға, сонымен қатар стандартқа сәйкес өршуін алдын-алуға қарсы қызмет

В) Стандарттарды зерттеу және енгізу бойынша өкілеттік органның қызметі

Г) Үрдістің тәртіпке келтіру бойынша жоғары дәрежелі жетістікке жетуге жолданған, зерттеу, ендіру және стандартқа сай қамтамасыз ету жолдарымен мед. технология мен көмектесу, талап қою, нұсқаулық ереже

Д) Стандарттау облысында өкілеттік органдарының қызметі, медициналық көмек көрсетуді қамтамасыз етуге жолданған

9. Денсаулық сақтау облысындағы стандарттардың түрі:





- А) Денсаулық сақтау ұйымының аккредитациялық стандарттары; денсаулық сақтау облысының операциялық іс-шаралар стандарттары; мед. және фармацевтикалық білімдер стандарттары;  
дәрілік заттар, мед. тағайындалған және мед. техника құралдарына арналған стандарттары;  
Б) Санитарлы-эпидемиологиялық саулық стандарттары; мед. және фармацевтикалық білімдер стандарттары;  
В) денсаулық сақтау облысындағы аккредитация, аттестация және сертификация стандарттары  
Г) дәрілік заттарға және мед. құрал саймандарға қарау сферасының стандарттары  
Д) медициналық және фармацевтикалық білімдер стандарттары
10. Денсаулық сақтау жүйесінің экономикалық нәтижелігі дегеніміз не?  
А) емделген науқастардың қорытындысына жету  
Б) емдік – алдыналу жұмыстарына жаратылған қаражат  
В) Ұйым мен медициналық көмек көрсетуге жаратылған қаражаттың экономикалық зияндықты болдырмау қатынасы  
Г) МБ бөлінген қаражаттың негізгі фондтағы құнына жұмсалатын қаражатының қатынасы  
Д) алынған пайданың жұмсалған қаражаттың қатынасы

### 13-сабақ

**1. Тақырыбы:** Басқарушы қызметкерлер мен жетекшілерді бағалау. Психологиялық аспектілерді қызметке енгізу.

**2. Мақсаты:** Студенттерде психологиялық аспектілерді қызметке енгізу тәртібімен таныстыру.

**3. Оқыту міндеттері:**

Басқару процессінің негізгі элементтері.

Жетекшілерді бағалау тиімділігі.

**4. Тақырыптың негізгі сұрақтары:**

Басқарушы қызметкерлерді бағалау тиімділігі

Психологиялық аспектілерге нелер жатады?

**5. Пәннің соңғы ОН қол жеткізудің негізгі формалары / әдістері / технологиялары:**

Шағын топтарда жұмыс істеу. Ситуациялық есептерді шешу. Ауызша сауалнама.

**6. Пәнді оқытудың соңғы нәтижелеріне қол жеткізу деңгейін бағалауға арналған бақылау түрлері:** Чек-парақ

**7. Әдебиет:** Соңғы бетті қараңыз

**8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, есептер және т.б.):**

**Тесттер:**

Денсаулық сақтауда халықаралық негізгі құқықтық ынтымақтастық:

А) ҚР конституциясы

Б) ҚР халық денсаулығы және денсаулық сақтау кодексі РК

В) халықаралық келіссөздер және келісім

Г) ҚР өкіметінің халықаралық жұмыс жасау қорытындысы

Д) ВОЗ регламентіренген құжаттары және басқада халықаралық мекемелер

Денсаулық сақтау жүйесінің құрамы:

А) мемлекеттік және жеке медициналық мекеме

Б) мемлекеттік сектор

В) денсаулық сақтауда мемлекеттік және мемлекеттік емес секторлар

Г) мемлекеттік, жеке медициналық мекеме және халықтық холдинг

Д) денсаулық сақтау және медициналық сақтандыру мекемелерінің мемлекеттік секторы



Медициналық қызмет сапасының емтиханы:

А) медициналық және медициналық емес

Б) ішкі және сыртқы

В) клиникалық және параклиникалық

Г) ішкі және қаржы аудит

Д) ведомствалық және неведомствалық

Медициналық өнімдерді тағайындауларды біріңғай дистрибьютор арқылы дәрі-дәрмектерді сатып алу және қамтамасыз ету:

\*А) ККМФД (медициналық және фармацевтикалық қызметті бақылаудың комитеті)

Б) денсаулық сақтауда өкілетті орган

В) Қазақстан Республикасының басқармасы

Г) ҚР ДСМ

Д) акимат

ҚР-да аналық өлімнің негізгі себептері:

А) акушерлік қан кету, гестоз, экстрагенитальды патология

Б) жұқпалы аурулар, гестоз, экстрагенитальды патология

В) жүрек қан тамыр аурулары, акушерлік қан кету

Г) гестоз

Д) септикалық жағдай, қан кету

Стационар жұмысы сапасының үлкен көлемдегі көрсеткіші:

А) төсектік фондтың толуы

Б) клиникалық және патологоанатомиялық

диагносттар жиілігі

В) дәрігерлер квалификациясы

Г) орта мед қызметкердің квалификациясы

Д) дәрілік заттармен қамтамасыз ету

Кереуеттік фондтың үлкен көлемдегі жүйелі көрсеткіші:

А) зерттеу ұзақтығы

Б) медициналық қызметтер саны

В) төсек орынның орта жылдық босамауы

Г) госпитализацияға алынғандар саны

Д) диагноздоюдың уақыттылығы

Мекемеде қорытынды бақылау жүргізіледі:

А) жұмыс басталмас бұрын

Б) жоспарланған жұмыс аяқталғаннан соң

В) жұмыстың жүру барысында

Г) бастыққа ыңғайлы уақытта

Д) қойылған мақсатқа жеткенде

Мекемеде ағымды бақылау жүргізіледі:

А) жұмыс аяқталғаннан соң

Б) жұмыс басталмас бұрын

В) жұмыстың жүру барысында

Г) бастыққа ыңғайлы уақытта

Д) ұжымға ыңғайлы уақытта

Бірінші медициналық және алдын алу әдістеріне және түрлерін жатқызуға болады:

А) ауруды емдеу

Б) превентивті емдеу

В) ота жасау

OŃTÚSTIK QAZAQSTAN <b>MEDISINA          AKADEMIASY</b> «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN <b>MEDICAL          ACADEMY</b> АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Шұғыл медицина және мейіргер ісі кафедрасы «Мейіргер ісіндегі көшбасшылық» пәні бойынша тәжірбиелік сабаққа арналған әдістемелік нұсқау	044-57-11( ) 27беттің 27 беті

Г)реабилитациялық ем  
 Д)вакцинациялау

### Әдебиеттер

Сыздыкова, К. Ш. Менеджмент в здравоохранении [Текст] : учебное пособие / К. Ш. Сыздыкова, А. Р. Рыскулова, Ж. С. Тулебаев. - Алматы : ИП Изд-во "Ақнұр", 2015. - 236 с.  
 Татарников, М. А. Управление качеством медицинской помощи [Текст] / М. А. Татарников. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016  
 Административный процесс и менеджмент в сестринском деле [Текст] : учеб. пособие / А. А. Тасмаганбетова [и др.]. - Алматы : Эверо, 2012. - 306 с.  
 Хамзина, Н. К. Менеджмент в сестринском деле [Текст] : учеб. пособие / Н. К. Хамзина, Г. С. Бейсенова, Б. С. Имашева. - 2-е изд. - Алматы : Эверо, 2015. - 196 с.  
 Мейірбике ісіндегі менеджмент және әкімшілік үрдіс [Мәтін] : оқу құралы / Ж. С. Төлебаев [ж. б.]. - Алматы : Эверо, 2012. - 265 бет.

### Қосымша әдебиеттер

Управление персоналом в системе здравоохранения [Текст] : практикум / А. А. Маукенова [и др.]. - Караганда : ТОО "Medet Group", 2016. - 128 с.  
 Нортхауз, Питер Көшбасшылық: теория және практика [Мәтін] = Social Work:Contexts and Practice : оқулық / Питер Нортхауз ; ред. А. Б. Исембердиева ; Қаз. тіл ауд. Б.М. Икрамова. - 8-ші бас. - Алматы : "Ұлттық аударма бюросы" қоғамдық қоры, 2020. - 560 б.

### Электронды журналдар:

1. Электронная библиотека ЮКМА - <https://e-lib.skma.edu.kz/genres>
2. Республиканская межвузовская электронная библиотека (РМЭБ) – <http://rmebrk.kz/>
3. Цифровая библиотека «Аknurpress» -<https://www.aknurpress.kz/>
4. Электронная библиотека «Эпиграф» - <http://www.elib.kz/>
5. Эпиграф - портал мультимедийных учебников<https://mbook.kz/ru/index/>
6. ЭБС IPR SMART<https://www.iprbookshop.ru/auth>
7. информационно-правовая система «Заң» - <https://zan.kz/ru>
8. Cochrane Library - <https://www.cochranelibrary.com/>